

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2018. január hó 4. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2018. január 18. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberrablás büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2017. évi május hó 9. napján kihirdetett 3.B.834/2015/139. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában megváltoztatja az alábbiak szerint:

II. r. vádlott esetében a felbujtóként elkövetett, míg VIII. r. vádlott vonatkozásában a társtettesként elkövetett kifosztás büntettének megállapítását és II. r. vádlottnál a halmazati büntetésre utalást mellőzi.

IX. r. vádlott a kifosztás büntettének tettese.

VI. r. vádlott az emberrablás büntettének kísérletét felbujtóként követte el.

VI. r. vádlott, VIII. r. vádlott és IX. r. vádlottaknak a bankkártya elvételével kapcsolatos cselekményüket készpénzt helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének (Btk. 393. § (1) bekezdés a) pontja) minősíti, melyet VIII. és IX. r. vádlottak társtettesként követtek el.

I. r. vádlott halmazati büntetését 2 (kettő) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetését 3 (három) évre,

II. r. vádlott esetében szabadságvesztését 2 (kettő) évre, közügyektől eltiltás mellékbüntetését ugyancsak 2 (kettő) évre mérsékli.

IV. r. vádlott büntetését 6 (hat) hónapra, a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 1 (egy) évre enyhíti.

VI. r. vádlott halmazati büntetését 1 (egy) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltást 2 (kettő) évre enyhíti.

VII. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 1 (egy) év 3 (három) hónapra mérsékli, melynek végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetését mellőzi.

VIII. r. vádlott halmazati büntetését 2 (kettő) évre, IX. r. vádlott halmazati büntetését 1 (egy) év 3 (három) hónapra és a közügyektől eltiltás mellékbüntetését mindkét vádlottal szemben 2 (kettő) - 2 (kettő) évre enyhíti.

X. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 8 (nyolc) hónapra és a szabadságvesztés végrehajtása próbaidejének felfüggesztését 1 (egy) évre mérsékli.

XI. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 10 (tíz) hónapra, a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti.

XII. r. és XIII. r. vádlottak szabadságvesztés büntetését 8 (nyolc) - 8 (nyolc) hónapra, a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 1 (egy) - 1 (egy) évre mérsékli.

IV. r., XII. r. és XIII. r. vádlottakat előzetes mentesítésben részesíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 119 038 (Egyszáztizenkilencezer-harmincnyolc) Ft bűnügyi költségből VI. r. vádlottat 31 750 (Harmincegyezer-hétszázötven) Ft, VII. r. vádlottat 31 222 (Harmincegyezer-kettőszázhuszonkettő) Ft, XIII. r. vádlottat 25 253 (Huszonötezer-kettőszázötvenhárom) - XV. r. vádlottat 25 254 (Huszonötezer-kettőszázötvennégy) Ft bűnügyi költség terheli.

A fennmaradó 5 559 (Ötezer-ötszázötvenkilenc) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

I. r. vádlott lakcíme: ...

IV. r. vádlott tartózkodási helye: ...

VI. r. vádlott személyi igazolványának száma: ...

VII. r. vádlott tartózkodási helye: ...

VIII. r. vádlott lakcíme: ..., személyi igazolványának száma:

XII. r. vádlott személyi igazolványának száma:

XIII. r. vádlott lakcíme: ...

XV. r. vádlott lakcíme: ..., személyi igazolványának száma:

I n d o k o l á s

Az első fokon eljáró törvényszéken 16 vádlottal szemben volt folyamatban az eljárás. III. r. vádlottal szemben 2017. augusztus 31-én, V. r. vádlott esetében 2017. augusztus 3. napján, míg XXIV. r. vádlott vonatkozásában 2017. július 24. napján jogorvoslatok hiányában a törvényszék ítélete jogerőre emelkedett.

A fellebbezéssel érintett I. r. vádlott bűnösségét az első fokon eljáró bíróság felbujtóként elkövetett emberrablás büntetettének kísérletében (Btk. 190. § (1) bekezdés a) pontja) és felbujtóként elkövetett vesztegetés büntetettében (Btk. 290. § (1) bekezdés) állapította meg, és halmazati büntetésül 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a házi őrizetben töltött időről akként, hogy egy napi szabadságvesztésnek négy napi házi őrizetben töltött idő felel meg. E vádlott szabadságvesztés büntetéséből a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki emberrablás büntetettének kísérletében, mint felbujtót (Btk. 190. § (1) bekezdés a) pontja) és kifosztás büntetettében ugyancsak mint felbujtót (Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont) és halmazati büntetésül 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A végrehajtási fokozat az ő esetében is börtön. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött beszámításról oly módon, hogy a házi őrizetben töltött idő esetében egy napi

szabadságvesztésnek négy napi házi őrizetben töltött idő felel meg. E vádlott is a szabadságvesztés büntetéséből a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

IV. r. vádlott bűnösségét személyi szabadság megsértése büntetében, mint bűnsegéd állapította meg (Btk. 194. § (1) bekezdés) és ezért 1 évi szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. E vádlott a szabadságvesztés esetleges elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

VI. r. vádlottat emberrablás büntetnének kísérletében, mint bűnsegédet (Btk. 190. § (1) bekezdés a) pont) és okirattal visszaélés vétségében (Btk. 346. § (1) bekezdés b) pont) mondta ki bűnösnek, és halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztés büntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A büntetés végrehajtási fokozata börtön. E vádlott a szabadságvesztés büntetéséből a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

VII. r. vádlott bűnössége emberrablás büntetnének kísérletében, mint bűnsegéd (Btk. 190. § (1) bekezdés a) pont) került megállapításra és ezért 2 év 6 hónapi szabadságvesztés büntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte a törvényszék. A büntetés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg és e vádlott is a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

VIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki emberrablás büntetnének kísérletében (Btk. 190. § (1) bekezdés a) pont), kifosztás büntetében, mint társtettes (Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont) és okirattal visszaélés vétségében, mint társtettes (Btk. 346. § (1) bekezdés c) pontja), és halmazati büntetésül 4 évi szabadságvesztés büntetésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata börtön, rendelkezett a törvényszék az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napban jelölte meg.

IX. r. vádlottat személyi szabadság megsértése büntette, amelyet társtettesként követett el (Btk. 194. § (1) bekezdés), társtettesként elkövetett kifosztás büntette (Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont) és okirattal visszaélés vétsége, melyet ugyancsak társtettesként követett el (Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont) miatt halmazati büntetésül 2 év 6 hónapi szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte, a végrehajtás fokozatát szintén börtönben állapította meg, és ugyancsak rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és a feltételes szabadság legkorábbi időpontjáról, amelyet a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napban határozott meg.

X. r., XI. r., XII. r., XIII. r., XV. r. és XVI. r. vádlottak bűnösségét a törvényszék társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértése büntetében (Btk. 194. § (1) bekezdés) állapította meg.

X. r., XI. r. vádlottakat 1 év 6 hónapi szabadságvesztés büntetésre, XII. r., XIII. r., XVI. r. vádlottakat 1 év 2 hónapi szabadságvesztés büntetésre ítélte. E vádlottak tehát X. r., XI. r., XII. r., XIII. r. és XVI. r. vádlottak esetében a szabadságvesztés végrehajtását 3-3 évi próbaidőre felfüggesztette, egyben megállapította, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata börtön, és e vádlottak a szabadságvesztés esetleges elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsáthatók legkorábban feltételes szabadságra.

X. r., XI. r., XII. r. vádlottak esetében rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról is.

XV. r. vádlottat, mint visszaesőt 1 év 4 hónapi szabadságvesztés büntetésre és 2 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés fokozatát börtönben határozta meg. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, továbbá a Fővárosi Bíróság 7.B.476/2006/50. számú, illetve a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.33/2008/5. számú ítéletével kiszabott 12 év fegyházbüntetése végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadságot megszüntette, egyben megállapította, hogy e vádlott jelen ügyéből feltételes szabadságra nem bocsátható.

A törvényszék VIII. r. vádlottal szemben 50.000,- Ft, IX. r. vádlottal szemben 40.000,- Ft, X. r. vádlottal szemben ugyancsak 40.000,- Ft erejéig vagyonekmozgást alkalmazott. Rendelkezett továbbá a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

A törvényszék ítélete ellen az ügyész a nyilatkozattételre fenntartott 3 napon belül I. r., II. r., VI. r., VII. r., és VIII. r. vádlottak esetében terhükre a büntetés súlyosításáért, hosszabb tartamú börtönbüntetés kiszabása végett fellebbezett.

IV. r. vádlott tekintetében az eltérő minősítés miatt bűnösségének emberrablás büntetében történő megállapítása, és vele szemben hosszabb tartamú, végrehajtandó börtönbüntetés kiszabása és közügyek gyakorlásától történő eltiltás végett élt jogorvoslattal.

IX. r. vádlott esetében részben eltérő minősítés miatt, bűnösségének emberrablás büntetében történő megállapítása, és vele szemben hosszabb tartamú börtönbüntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

X. r., XI. r. vádlottak tekintetében ugyancsak eltérő minősítés miatt bűnösségüknek emberrablás büntetében történő megállapítása, és velük szemben hosszabb tartamú végrehajtandó börtönbüntetés kiszabása és közügyek gyakorlásától való eltiltás céljából élt jogorvoslattal.

XII. r., XIII. r., XV. r., és XVI. r. vádlottak vonatkozásában az ítéletet tudomásul vette.

A vádlottak közül I. r. vádlott indokolás nélkül fellebbezett, védője eltérő minősítés miatt, részben felmentésért és enyhítésért jelentett be jogorvoslatot.

II. r. vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés érdekében fellebbezett.

IV. r. vádlott a részére kézbesítéssel közölt ítélet ellen határidőn belül indokolás nélkül jelentett be fellebbezést.

VI. r. vádlott és védője enyhítést célzóan éltek jogorvoslattal.

VII. r. vádlott enyhítés, míg védője eltérő minősítés miatt enyhítést célozva jelentett be jogorvoslatot.

VIII. r. vádlott védője részben enyhítés, részben felmentés érdekében, IX. r. vádlott védője elsőként felmentés, másodsorban enyhítés érdekén élt fellebbezéssel,

X. r. vádlott védője a jogorvoslati nyilatkozat megtételére fenntartott 3 napon belül nem nyilatkozott.

XI. r. vádlott védője a részére kézbesítéssel közölt ítélet ellen határidőben elsőként felmentés, másodsorban enyhítést célozva fellebbezett.

XII. r. vádlott és védője elsőként felmentés, másodsorban enyhítésért jelentett be jogorvoslatot.

XIII. r. vádlott a részére kézbesítéssel közölt ítélet ellen határidőn belül fellebbezett, de fellebbezésének indokát nem adta.

XV. r. vádlott és védője felmentés érdekében fellebbeztek, míg a XVI. r. vádlott védője elsősorban felmentés, másodsorban pedig enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

II., VIII., IX., X., XI., XVI. r. vádlottól, valamint IV. r. és XVI. r. vádlottak védőjétől jogorvoslat nem érkezett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség átiratában a vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint VI. és VII. r. vádlottak saját magatartásukkal, cselekvőségükkel nem valósították meg a Btk. 190. § (1) bekezdésében írt törvényi tényállás valamely elemét, ezért cselekvőségük társtettesként történő értékelésére az első fokú ügyészi érvekkel ellentétben nem kerülhetett sor. A rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése alapján nem kifogásolható a törvényszék azon megállapítása sem, hogy IV. r., IX. r., X. r. és XI. r. vádlottak esetében egyértelműen megállapítható, hogy részt vettek a sértett személyi szabadságában való megfosztásban, azonban nem bizonyítható kétséget kizáróan az, hogy tudomással bírtak volna arról, hogy társaik a sértett szabadon bocsátását feltételhez, anyagi jellegű követeléshez kötötték. Erre figyelemmel nem vitatható e vádlottak bűnösségének a vádtól eltérően enyhébb bűncselekményben, személyi szabadság megsértése büntetében történő megállapítása tekintettel arra, hogy a két cselekmény egymáshoz képest a specialitás viszonyában áll. XI. r. vádlott esetében azonban megállapítható, hogy öt személy, ..., ..., ..., ... és ... vádlottak tekintetében követette el a bűncselekmény eredményes elkövetésére a rábírást, ezért cselekménye 5 rendbelinek minősül. II. r. és VIII. r. vádlottak tekintetében az emberrablás büntetének kísérletével halmazatban a kifosztás büntette nem állapítható meg, annak mellőzése indokolt. A bírói gyakorlat szerint ugyanis nem kell felmentő rendelkezést hozni többek között akkor sem, amennyiben az ítéleti tényállás szerint cselekmények egymással csupán látszólagos halmazatot alkotnak és e körülményről az indoklásban kell számot adni.

A büntetés kiszabása körében kifejtette, hogy bár az első fokon eljáró bíróság az alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket helyesen vette számba, azonban nem súlyuknak megfelelően értékelte, mely ahhoz vezetett, hogy a kiszabott büntetések túlzottan enyhék. nem állnak arányban az elkövetett cselekmény nagy fokú társadalomra veszélyességével és a bűnösségi körülményekkel.

A védelmi fellebbezések folytán az ítélőtábla a törvényszék ítéletét a Be. 349. § (1) bekezdése alapján a Be. 361. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában bírálta felül a meghozatalát megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében.

A nyilvános ülésen XVI. r. vádlott és védője a fellebbezést visszavonták, így e vádlott vonatkozásában a törvényszék ítélete 2018. január 4. napján jogerőre emelkedett, ezért vonatkozásában a felülbírálat mellőzendő.

A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség jelenlévő képviselője a vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezés az átiratában részletezett módosítással tartotta fent. VI. r. vádlott esetében részesi magatartásának felbujtóként történő megállapítását II. r. és VIII. r. vádlottak esetében az

alaki halmazat folytán a kifosztás büntetében történő bűnösség megállapításának mellőzését, XI. r. vádlott tekintetében cselekménye 5 rendbelikénti megállapítását indítványozta.

I. r., II. r., VI. r., VII. r., VIII. r. és IX. r. vádlottakkal szemben a kiszabott börtönbüntetés középértéket elérő, vagy ahhoz közeli tartamban, illetve a közügyektől eltiltás mellékbüntetésnek is hosszabb tartamban történő megállapítására tett indítványt.

IV. r., X. r. és XI. r. vádlottak vonatkozásában a szabadságvesztés büntetéseket, és végrehajtásuk felfüggesztésének próbaidejét is hosszabb tartamban indítványozta megállapítani.

XII. r., XIII. r., XV. r. vádlottak esetében úgy ítélte meg, hogy a kiszabott büntetések arányban állnak a cselekményük konkrét súlyával és a feltárt bűnösségi körülményekkel, de azok enyhítésére nem látott indokot.

I. r. vádlott védője elsőként a kiszabott szabadságvesztés büntetés jelentős enyhítését kérte, másodlagosan a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését az indokolási kötelezettség megsértése miatt, végül a gazdasági vesztegetés büntette miatt emelt vád alóli felmentését, és az emberrablás büntette miatt megállapított cselekvőség eltérő minősítését és a cselekmény személyi szabadság megsértéseként történő minősítését és a büntetés enyhítését indítványozta.

Álláspontja szerint a felbujtóként elkövetett vesztegetés bünteténél kétséges a bűncselekmény megvalósulása, e vonatkozásban semmilyen jogi indoklást nem tartalmaz a törvényszék ítélete, ezért felveti a Be. 373. § III/a. pontja szerinti hatályon kívül helyezés lehetőségét. A vesztegetés bűncselekményével kapcsolatban úgy ítélte meg, hogy I. r. vádlott azt tette, amit bárki tett volna, próbálta visszafordítani a törvényszék által is „önkéntesnek” minősített átutalást, majd próbált informálódni az elkövető személyéről. A cselekvősége ebben a szakaszában jóhiszemősége még nem kérdőjelezhető meg. Alappal feltételezhette, hogy a banki alkalmazott tisztában van a reá vonatkozó szakmai szabályokkal, és ahogyan jelezte, hogy a visszautalás nem lehetséges elzárkozhatott volna a további információ kiadásától is. A gazdasági vesztegetés kapcsán a cselekmény erkölcsi megítélését kizáró, vagy jelentősen csökkentő társadalomra veszélyességben való tévedés zárja ki, vagy minimalizálja. Ha a bíróság nem önbíráskodás bünteténél minősíti a magatartást a sértetti jogellenes magatartást a büntetés kiszabása körében kell értékelni. A védő álláspontja szerint a vádirati és a megállapított ítéleti tényállás is a Btk. 194. §-a szerinti személyi szabadság megsértése büntettét tartalmazza. A vád tárgyává tett cselekményből az következik. A sértett semmilyen fizikai sérelmet nem szenvedett. Az emberrablás bünteténél minősített cselekmény jogi minősítése kétséges, annak konkrét társadalomra való veszélyességét jól jelzi, hogy a külvilágban legfeljebb egy jóval enyhébb bűncselekmény valósult meg. A védő összegezte az I. r. vádlott javára szóló enyhítő körülményeket, kiemelve a köz javára rendszeresen ellenszolgáltatás nélkül végzett tevékenységét és utalt a kísérlet esetén alkalmazandó kétszeres leszállás lehetőségére, továbbá a vádlott egészségügyi állapotára tekintettel a büntetés fele részének kitöltését követően alkalmazható feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére.

II. r. vádlott védője az első fokú eljárásban elhangzott perbeszédében kifejtetteket fenntartotta. Előadta, hogy a felmentést célzó fellebbezés a kifosztás bűncselekményére vonatkozik. Az enyhítésre irányuló pedig az emberrablás bűncselekményére, melynek álláspontja szerint a minősítés részben iratellenes, és téves. Az emberrablás bűncselekményének az elkövetési magatartása kettős, amely nem valósult meg. II. r. vádlott cselekményének személyi szabadság megsértése büntettekénti minősítését és vele szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta figyelemmel arra is, hogy a vádhatóság álláspontja szerint sem állapítható meg vonatkozásában halmazat.

IV. r. vádlott védője utalt arra, hogy sértett és IV. r. vádlott régebb óta ismerik egymást. A sértett a vádlott rábeszélésére kezdett vagyonvédelmi vállalkozásba. Álláspontja szerint IV. r. vádlottnak arról nem volt tudomása, hogy a sértettet fogva tartják. Hiányzik az ok-okozati összefüggés, a vádlott csupán az ételt szállította a szállodai szobába. Az első fokú eljárásban nem merült fel bizonyíték abban a vonatkozásban, hogy IV. r. vádlott szándékosan segítséget nyújtott volna a sértett fogvatartásához.

Felmentés hiányában az enyhítő körülményekre tekintettel a büntetés mérséklését és a vádlott jelenlegi munkavégzésére tekintettel előzetes mentesítésben részesítését kérte.

VI. r. vádlott védője az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezést fenntartotta. Kiemelte a vádlott beismerő vallomásának és a hatóság munkáját segítő magatartásának jelentőségét, azonban vitatta a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, miszerint a vádlott nem bűnsegédként, hanem felbujtóként vett részt a bűncselekmény elkövetésében. A védelem álláspontja szerint, amikor VII. r. vádlottal felvette a kapcsolatot felbujtási szándéka nem állapítható meg, utasításokat nem adott, csupán segítséget nyújtott. Kiemelte, hogy korábbi vagyonvédelmi tevékenységével jelenleg már teljes egészében felhagyott, új életet kezdett, és kiskorú gyermekeinek nevelésére koncentrált, továbbá figyelemmel az ítélet belső arányára is lényegesen enyhébb büntetés kiszabása indokolt.

VII. r. vádlott védője a bejelentett jogorvoslatot és annak irányát fenntartotta, és az enyhítést megalapozó körülményeket részletezte, amelyeket álláspontja szerint nem értékelt teljes körűen az elsőfokú bíróság, így a vádlott fiatal felnőttkorát és az időmúlást sem. Az ítélet megváltoztatásával lényegesen enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

VIII. r. vádlott védője az enyhítést célzó jogorvoslatát a részben eltérő jogi minősítésre alapozta. Úgy ítélte meg, hogy az emberrablás kísérleteként értékelt cselekmény jogi minősítése téves. Maga az ítéleti tényállás sem azt rögzíti, hogy a cél az lett volna, hogy a sértett szabadon bocsátását követelés teljesítésétől tegyék függővé. Kétséget kizáróan annyi állapítható meg, hogy a sértett személyi szabadságának megfosztására azért volt szükség, hogy rendelkezésre álljon, hiszen a ... érdekkörébe tartozó személyek elől eltűnt. Álláspontja szerint VIII. r. vádlott büntetőjogi felelőssége az emberrablás büntettének kísérletében nem, csupán a maradvány bűncselekmény tekintetében személyi szabadság megsértése büntettében állapítható meg, amely lehetővé teszi - még a halmazati szabályokra is tekintettel - lényegesen enyhébb büntetés alkalmazását. Amennyiben az emberrablás büntettének kísérlete állapítható meg egyetértett a vádhatóságnak a kifosztás büntettének mellőzésére irányuló indítványával. Úgy ítélte meg, hogy utóbbi esetben is reális a büntetés enyhítését célzó indítvány. Összegezte az enyhítő körülményeket, kiemelve, hogy az első fokú eljárásban a fiatal felnőttkor és az időmúlás nem került kellő súllyal értékelésre.

IX. r. vádlott védője fellebbezését a társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértése büntette, a társtettesként elkövetett kifosztás büntette, valamint a társtettesként elkövetett okirattal visszaélés vétsége vádjai alól felmentés céljából, másodlagosan az ítéletnek a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdés alkalmazásával enyhítés irányában jelölte meg.

Álláspontja szerint a vádlott mindvégig konzekvensen tagadó vallomása a bűncselekmény elkövetésének megállapíthatóságát kizárja. A vádlott védekezése logikailag egységes. Mindvégig abban a hiszemben volt, hogy személyvédelmet lát el, amelyet VIII. r. vádlott közölt vele, és utalt a védő arra is, hogy a sértettnek módjában állt volna eltávozni. A vádlott abban a meggyőződésben volt, hogy a sértett önszántából utazott velük. A tárgyi körülményeknek nem volt tudatában, a bűncselekmény elkövetésének jeleit nem fedezte föl, és az eljárás során sem nyert bizonyítást. Bűnössége a védelem álláspontja szerint a személyi szabadság megsértése bűncselekményében nem

állapítható meg. A történeti tényállással ellentétes módon határozott a törvényszék a vádlott bűnösségéről a kifosztás vonatkozásában is. A kifosztás törvényi tényállásából kiindulva a vádlott más bűncselekményt nem követett el, erőszakot a sértettel szemben nem alkalmazott, így a kifosztásnak ez az esszenciális feltétele teljes mértékben hiányzik, ennek híján még a tényleges jogtalan eltulajdonítás esetén is eltérően lopásként kellett volna helyesen megállapítani a cselekményt, azonban figyelemmel arra, hogy sem a sértett, sem a vádlott társak, sem a IX. r. vádlott vallomása, illetve a megállapított történeti tényállás sem tartalmaz olyan tényállás elemet, mely szerint IX. r. vádlott az inkriminált táskával fizikai kontaktus teremtetett volna, így jogtalan eltulajdonításról nem lehet szó, az ugyanis a tárgy fizikai birtokba vétel útján történő fizikai elvételét jelenti, tehát a kifosztás büntette tekintetében is bűncselekmény hiányában a védelem álláspontja szerint felmentésnek van helye. Az okirattal visszaélés vétsége bűncselekmény hiányában ugyancsak nem róható IX. r. vádlott terhére tekintettel arra, hogy az okirat jogosulatlan elvétele azok tényleges és jogosulatlan birtokba vételét jelenti. Az ítéleti tényállás pedig nem tartalmaz olyan megállapítást, amely az okiratok IX. r. vádlott általi bármikori birtokba vételét tartalmazná, ilyen irányú bizonyíték nem áll rendelkezésre.

Összességében valamennyi IX. r. vádlott terhére rótt cselekmények alóli felmentését indítványozta, a személyi szabadság megsértése vonatkozásában bizonyítottság, a kifosztás és az okirattal visszaélés bűncselekménye esetében pedig bűncselekmény hiányában, másodlagosan a büntetés lényeges enyhítését, a vádlottal szemben pénzbüntetés alkalmazására tett indítványt.

XI. r. vádlott védője az elsőként felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányuló jogorvoslatát fenntartotta. Úgy ítélte meg, hogy XI. r. vádlott bűnösségére vont következtetés megalapozatlan. Nem volt tudomása arról, hogy a sértett miképpen került a **...-be**, ezért, amikor őrzését megszervezte tudata nem fogta át, hogy a sértett személyi szabadságától történő megfosztása árán került a szállodába. Nem merült fel benne gyanú, hogy ez a védelem más lenne, mint amit egyéb esetekben **...** megbízásából ellátott. Olyan bizonyíték, amely szerint XI. r. vádlott konkrét utasítást adott volna a sértett mozgásának akadályozására nem merült fel. E körülményt, így az elkövetéskori tudattartalmat a törvényszék nem vizsgálta.

Bűnösség megállapítása esetén az enyhítő körülmények teljes körű figyelembe vételével, és értékelésével a büntetés enyhítését és az ügyészi fellebbezés elutasítását indítványozta utalva arra is, hogy a személyi szabadság megsértése esetén a rendbeliség a sértettek számához igazodik.

XII. r. vádlott védője az elsőként felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányuló fellebbezését fenntartotta. A vádlott II. r. vádlott általi felkérése alapján 600,- Ft-os óradíjért őrizte a sértettet, és a védelem álláspontja szerint bűncselekményt nem követett el. A törvényszék által alkalmazott büntetést igen súlyosnak ítélte, a vádlott javára figyelembe vehető enyhítő körülményekre és a bűncselekmény 3 évig terjedő büntetési tételére tekintettel. A vádlott jelenleg nemzetközi fuvarozásban dolgozik és munkakörének további ellátása céljából előzetes mentesítésben részesítését kérte.

XIII. r. és XV. r. vádlottak védője az elsősorban felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányuló fellebbezést ugyancsak fenntartotta. A vádlottak az őrzésben működtek közre, sem az ügy előzményeiről nem volt tudomásuk, sem pedig arról, hogy a sértett személyi szabadságában korlátozva lenne. A sértett nem nyilvánította ki abbéli szándékát, hogy a szállodai szobából távozni szeretne. A vádlottak tudattartalma a személyi szabadság megsértésének tényállási elemeit nem merítette ki.

A védő összegezte a vádlottak javára szóló enyhítő körülményeket a másodlagos indítvány körében, és ... esetében előzetes mentesítését is kérte. XV. r. vádlott esetében kiemelte, bár büntetett előéletű,

de szabadulása óta rendezett életvitelt folytat, és az ő esetében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére tett indítványt.

Az utolsó szó jogán I., II., VI., VII., VIII. r. vádlottak megbánásukról nyilatkoztak, IV., IX., X. r. vádlottak részben tagadták a terhükre rótt cselekmény elkövetését, illetve bűnösségüket. XV. r. vádlott hangsúlyozta mivel szabadságvesztés büntetéséből feltételes kedvezménnyel szabadult, és ez volt az első kínálkozó munkalehetőség, ezért vállalta el.

Az ítéletábra a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok kisebb sérelmével járt el. A lefolytatott bizonyítási eljárás során azonban ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és megalapozott tényállást állapított meg. Az ítéletábra a perrendi szabályok sérelméről a vesztegetés bűncselekményének értékelése körében ad számot.

A törvényszék által megállapított tényállás csupán a vádlottak személyi körülményeiben az első fokú határozat kihirdetését követően bekövetkezett változásokkal egészítendő ki az alábbiak szerint.

A II. r. vádlott a bv. intézetben személyiségfejlesztő reintegrációs programban vett részt, normakövető magatartása jutalmául 2016. március hó 3. napjától enyhébb rezsim kategóriában töltötte előzetes letartóztatását. 2003 óta részt vesz a ... munkájában, rendezvények, rehabilitációs táborok lebonyolításához nyújtott segítség formájában.

IV. r. vádlott a ...-nél biztonsági őrként dolgozik, havi keresete 170-200.000,- Ft a teljesített óráktól függően. Egyedülálló, hajléktalanszállón lakik.

VI. r. vádlott 2016. augusztus hónapjától a ...-nél raktáros, targoncavezető beosztásban dolgozik. Havi nettó jövedelme 170.000,- Ft. A rá bízott feladatokat hatékonyan, pontosan végzi. A tulajdonában álló 1/3 házrészét eladta, a vételárat hiteltörlesztésre fordította.

VII. r. vádlott 2015. januárjától ... alkalmazásában dolgozik. Munkavégzését szakmai alázat és hivatásszeretet jellemzi. Tevékenysége körébe tartozik a járőrszolgálat, a riasztás kezelés, és más sokrétű feladatoknak az ellátása. Ebben az évben érettségi vizsgára készül a Élettársa veszélyeztetett terhes.

VIII. r. vádlott 2017. augusztus hó 1. napjától a ... alkalmazásában áll. Nettó bére 53.532,- Ft. 2015. december hó 1. napjától a ... egyesület állatvédelmi járőrszolgálatának tagja. Heti több napon át segíti az egyesület munkáját, járőrözési helyszíni kiszállással és a mentett állatok ellátásával. Élettársa 2018. július 1. napjára várja gyermeküket.

IX. r. vádlott vőlegény, menyasszonya gyermeket vár.

X. r. vádlott egyéni vállalkozó az ... biztosítónál, munkájának ellátásához erkölcsi bizonyítvány szükséges.

XII. r. vádlott 2017. december hó 8. napján házasságot kötött ... és a ...-nél dolgozik 2017. május 23. napjától határozatlan idejű munkaszerződés alapján. Havi nettó jövedelme 488.235,- Ft. Munkakörének ellátásához erkölcsi bizonyítvány szükséges.

XIII. r. vádlott élettársával és annak 8 éves fiával él együtt, élettársa veszélyeztetett terhes. Munkahellyel nem rendelkezik, alkalmi munkákból él.

XV. r. vádlott 2017. január 1. napjától rakodóként az ...-nél dolgozik, határozatlan idejű munkaszerződéssel. Havi nettó munkabére 84.886,- Ft.

Az így kiegészített tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hiányosságtól, a másodfokú eljárásban a Be. 351. § (1) bekezdésére tekintettel irányadónak tekintendő.

Az elsőfokú bíróság I., II., VI., VII. és VIII. r. vádlottak bűnösségét emberrablás büntettének kísérletében állapította meg, melyet I., II. és VI. r. vádlottak felbujtóként, VII. r. vádlott bűnsegédként, VIII. r. vádlott pedig tettesként követett el. A törvényszék jogi indokait ítéletének 56-57. oldalain fejtette ki. E minősítést az I., II. és VIII. r. vádlottak védői vitatták, álláspontjuk szerint e vádlottak cselekményének helyes minősítése személyi szabadság megsértésének büntette. VI. r. vádlott védője úgy ítélte meg, hogy védencének részesi magatartását a vádhatóság álláspontjával ellentétben helyesen ítélte a törvényszék bűnsegédként elkövetettnek. A védő álláspontja szerint VI. r. vádlott rokonát VII. r. vádlottat vonta be az ügybe, akinek elmondta a történeteket és VII. r. vádlott látszólagos indokkal beszélt meg találkozt a sértettel, akit VI. r. vádlottnak és társainak sikerült elfogniuk. A védelmi álláspont szerint e vádlott csupán segítséget nyújtott, felbujtási szándéka nem állapítható meg. VIII. r. vádlott védője ugyancsak vitatta az emberrablás büntette kísérletének megállapíthatóságát, úgy ítélte meg, hogy a sértett személyi szabadságától való megfosztására csupán azért volt szükség, hogy rendelkezésre álljon az érintett személyeknek. Semmilyen követelés nem hangzott el a szabadon bocsátás feltételeként.

A fellebbviteli főügyészség helyesnek ítélte e cselekmény jogi minősítését, illetve kísérleti szakban maradását. Hivatkozva a tényálláshoz fűzött kommentári magyarázatra perbeszédében a következőket fejtette ki: az elkövetési magatartás kétmozzanátú, és a bűncselekmény csak a kísérlet szakaszába jut, ha az elkövető a sértettet megfosztja a személyi szabadságától, de mielőtt a feltételeit közölné az elkövetés megszakad, a sértett kiszabadul. Befejezetté a bűncselekmény a követelésnek a címzetthez intézésével válik. A „feltétel közlése” azonban bármely módon, akár ráutaló magatartással is kifejezésre juttatható. Hivatkozott a Kúria BH2013. 262. számon közzétett eseti döntésében kifejtettekre, mely szerint „a szabadon bocsátás követelés teljesítésétől függővé tétele ugyanis megtörténhet ráutaló magatartással is, ha az a sértett számára egyértelmű jelentéstartalmat hordoz”. A bűncselekmény sértettje, passzív alanya és a követelés címzettje személyének nem szükséges elkülönülnie, lehet azonos, és lehet elkülönült. Konkrét követelés jelen ügyben sem hangzott el, még ráutaló módon sem jutatták kifejezésre, hogy a sértett szabadon bocsátását meghatározott feltételhez kötik. A sértett csak gondolta, hogy mi az oka a foglyul ejtésének, de nem közöltek a sértettel olyan információt, amelyből egyértelművé válhatott volna, hogy mit várnak tőle.

A cselekményt az követi el a Btk. 190. § (1) bekezdésének b) pontjának I. fordulata szerint, aki más személyi szabadságától védekezésre, vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotba helyezésével megfoszt, és szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszi függővé.

A törvény büntetőjogi védelemben részesíti a személyiségi jogok közül a személy szabadságát is. A legsúlyosabb személyi szabadságot sértő bűncselekmény az emberrablás, amely összetett jogi tárgyú bűncselekmény, közvetve támadja a közrendet és közbiztonságot, közvetlenül pedig a személyi szabadságot és a vagyoni viszonyok legális rendjét sérti. A bűncselekmény szükségképpen az emberi szabadság ellen irányul, bár legtöbbször a vagyoni jogok sérelmével is együtt jár. Az emberrablás célja követelés teljesítése. A követelés akár vagyoni, akár nem vagyoni jellegű lehet, és az közömbös, hogy jogos, vagy jogosnak vélt, vagy éppen jogtalan követelés érvényesítése végett ejtették túsul az áldozatot. Jelen bűncselekmény elkövetésénél az elkövetési magatartás szerves

része a személyi szabadságtól megfosztott személy szabadon bocsátásának valamely követelés teljesítésétől való függővé tétele. Az emberrablás minden esetben személyi szabadságtól való megfosztás foglал magába, amennyiben ez erőszakkal, vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel, illetve védekezésre, vagy akaratnyilvánításra képtelen állapot kihasználásával történik, és a szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszik függővé. A bűncselekmény megvalósulásához a sértett személyi szabadságtól való megfosztása és utóbb a fogva tartott személy szabadon bocsátásának a meghatározott feltételhez kötött teljesítése között fennálló összefüggés szükséges. A törvény ebben a vonatkozásban speciális célzatot nem fogalmaz meg, nem feltétlenül szükséges, hogy az elkövető tudatában már a sértett személyi szabadságtól megfosztása időpontjában fennálljon a sértett szabadsága visszanyerésének az általa meghatározott feltétel teljesítésére vonatkozó követelés teljesítésére való igény. A bűncselekmény megvalósul akkor is, ha személyi szabadság megsértésében megnyilvánuló elkövetési magatartás kifejtésekor az elkövetőnél még nem áll fenn a sértett szabadon bocsátásának a feltétel teljesítéséhez való kötelese, ez utóbbi a későbbiekben is kialakulhat, a bűncselekmény befejezett létrejöttéhez azonban az említett két - időben is elkülönülő - magatartás együttes fennállása szükséges. A bűncselekmény célja valamely követelés kikényszerítése. A bűncselekmény csak kísérleti szakába jut, ha az elkövető a sértettet megfosztja személyi szabadságától, de mielőtt a feltételeit közölné a nyomozó hatóság az elkövetőt leleplezi a sértettet kiszabadítja (Büntető Kommentár 25. Pótlás 474. oldal). Az emberrablásnak legtöbbször két passzív alanya van, az egyiket személyi szabadságától megfosztják, a másikhoz a követelést intézik. Nem szükséges azonban, hogy e két személy elkülönüljön, emberrablás akkor is megvalósul, ha az elrabolt személynek magának kell intézkedni pl. bankszámláján lévő pénz átutalása iránt (új Btk. Kommentár 18. Fejezet 267. oldal).

Jelen ügyben sem a sértetthez, sem más személyhez konkrét követelés megfogalmazása nem történt. A sértettet a hatóság szabadította ki fogvatartásából, amelyben közel 3 napot töltött. Ez idő alatt sem közvetlenül, sem pedig ráutaló magatartással követelés intézése nem történt.

A BH2003. 442. számon közzétett jogesetben a bíróság nem értékelte emberrablásnak a vádlottak azon cselekményét amikor „a vádlottak kifejezett követelést - amelyek teljesítésétől tették volna a sértett szabadon bocsátását függő - a sértetthez vagy máshoz nem intéztek”. Ténylegesen az adott tényállás mellett nem is volt megállapítható, hogy mikor kerülhetett volna sor a sértett szabadon bocsátására.

A vádlottak cselekményének jogi megítélésénél az emberrablás büntettének kísérlete mellett a személyi szabadság megsértésének büntette, az önbíráskodás büntette, illetőleg a kényszerítés büntette jöhet számításba. Az emberrablás büntette az önbíráskodás büntettével specialitás viszonyában van. Nem önbíráskodást, hanem emberrablást kell megállapítani, ha az elkövetők személy elleni erőszak és/vagy kvalifikált élet - testi épség ellen irányuló közvetlen - fenyegetéssel a passzív alanyt személyi szabadságától megfosztják és a szabadon bocsátást akár jogos, akár csak jogosnak vélt, avagy nyilvánvalóan jogtalan követelésű kiegyenlítésétől teszi függővé. Az emberrablás büntettének megállapítását nem zárja ki, ha az elkövető előre közli a sértettel, hogy követelésének teljesítésétől teszi függővé a szabadon bocsátását, és csak ezután kerül sor az erőszakkal, vagy kvalifikált fenyegetéssel a sértett személyi szabadságától történő megfosztására. Ha személyi szabadságtól való megfosztás erőszakkal, illetőleg az élet, vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetésre, vagy a sértett védekezésre képtelen állapota kihasználásával történik, és ez az elkövetők a fogvatartott személy szabadon bocsátását valamely követelés teljesítésétől teszik függővé a cselekményt nem a személyi szabadság megsértése, vagy önbíráskodás, hanem az emberrablás büntetteként kell értékelni (BH2013. 262., 2001. 413., 1998. 368. számú jogesetek).

A kényszerítés és a személyi szabadság megsértésének büntette azonos jogtárgyat sértő cselekmény, a szabadság és az emberi méltóság elleni bűncselekmények körében nyert elhelyezést. A

kényszerítés azonban kiségitő jellegű, szubszidiárius bűncselekmény, és csak akkor valósul meg, amikor más bűncselekmény nem állapítható meg. Az egyetlen magatartással elkövetett szabadság és emberi méltóság elleni bűncselekmény látszólagos alakai halmazában áll az egyéb speciális bűncselekményekkel és önállóan nem értékelhető (BH1997. 111).

A BH2006. 274. számon közzétett jogesetben az ítélet tábla nem állapította meg az emberrablás büntetettét, helyette személyi szabadság megsértésének büntettként minősítette a vádlottak cselekményét arra tekintettel, hogy az irányadó tényállás nem tartalmaz olyan megállapítást, amely szerint a sértett szabadon bocsátását a vádlott bármilyen követelés teljesítésétől tette volna függővé vagy a vádlott, vagy az ő jelenlétében ott tartózkodó más személy. Utal a jogeset arra is, hogy az emberrablás törvényi tényállása a személyi szabadságtól erőszakkal vagy élet-, testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel, illetőleg védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapot kihasználásával történő megfosztáson túlmenően a sértett szabadon bocsátásának követelés teljesítésétől történő függővé tételét is megköveteli.

Az emberrablás jogi tárgya kibővül a kényszerszertől mentes cselekvéshez fűződő társadalmi érdekekkel. A személyi szabadság megsértése elkövetési magatartása a személyi szabadságtól való megfosztás szándékos materiális bűncselekmény. Az emberrablás ezzel szemben szándékos immateriális bűncselekmény. Az elkövetési magatartások egymással cél-eszköz viszonyban állnak. A személyi szabadságtól erőszakkal... megfosztás és a szabadon bocsátást az elkövetők követelés teljesítésétől teszik függővé. Az emberrablás eszköz-cselekménye a személyi szabadságtól megfosztás, a cél-cselekménye a követelés teljesítésének kikényszerítése. Az erőszaknak személy elleni, akaratot megtörő jellegűnek, a fenyegetésnek pedig súlyosnak, közvetlenül élet, testi épség ellen kell irányulni.

Jelen ügyben I-II-IV.-V.VI. rendű vádlottak részéről konkrét követelés megfogalmazása nem történt. Az előzményekkel azonban valamennyien tisztában voltak, tudomással bírtak arról, hogy a sértett felkutatásának és elfogásának a célja a sértett által a saját bankszámlájára átutaltatott összeg, a 17,5 millió forint visszaszerzése. Ennek bizonyítéka pedig III. r vádlott és a banki alkalmazott V. r vádlottak közötti kommunikáció. A köztük elhangzottokról mindketten vallomásukban egyezően nyilatkoztak, mely vallomásokat az elsőfokú bíróság részletesen egymással összevetve is értékelt. Mindezek alapján az ítélet tábla is arra az álláspontra helyezkedett, hogy e vádlottak esetében közvetetten ráutaló magatartással megvalósult a tényállás másik eleme, a cél-cselekmény, amely azonban a már kifejtettek alapján kísérleti szakban maradt, így e vádlottak az emberrablás büntettként kísérletét követték el, I-II. r vádlottak felbujtóként, VII. r vádlott bűnsegédként VIII. r vádlott tettesként.

Osztotta azonban az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, hogy VI. r. vádlott ezen cselekményét nem bűnsegédként, hanem felbujtóként követte el. A Btk. 14. § (1) bekezdése szerint felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír. A rábírás pedig azt jelenti, hogy az elkövetőben a felbujtó kialakítja a bűncselekmény elkövetésére irányuló akaratot. A felbujtással szembeni további követelmény, hogy konkrétan kell lennie. Jelen esetben VI. r. vádlott rokonának, ...-nak beszámolt a történetekről, az előzményekről és az ő eredményes felbujtása, rábírása által beszélt meg ...-nak egy látszólagos megtévesztő találkozót ...-ban a ... Áruházban a sértettel. Kétségtelen, hogy segítséget is nyújtott a cselekmény elkövetéséhez, azzal, hogy az egyik gépkocsit ő vezette továbbá telefonon beszámolt I. rendű vádlottnak a sértett sikeres kézre kerítéséről, azonban a felbujtás a jelentősebb támadás a jogi tárgy ellen a bűncselekmény elkövetésének kiváltó tényezője és a bűnsegélyt háttérbe szorítja, ezért az ítélet tábla álláspontja szerint is a ... ez irányú tevékenysége nem bűnsegédi, hanem felbujtói magatartást valósított meg (BH2004. 170).

E körben a védők eltérő, enyhébb minősítést, a személyi szabadság megsértésének büntettét célzó érvelése eredményre nem vezetett

A XIV. r. vádlott bűnösségét felbujtóként, a IX. r., X. r., XII. r., XIII. r., és XV. r. vádlottak bűnösségét társtettesként, míg a IV. r. vádlott bűnösségét pedig bűnsegédként elkövetett személyi szabadság megsértése büntettében állapította meg a bíróság.

A vádlottak közül a IV. r., IX. r., X. r., és XI. r. vádlottak esetében az elsőfokú ügyészi fellebbezést, amely esetükben eltérő minősítés, emberrablás büntettének kísérletében történő megállapítását is célozta, a fellebbviteli főügyészség nem tartotta fent, álláspontját a következők szerint indokolta:

E vádlottak esetében az egyértelműen megállapítható, hogy részt vettek a sértett személyi szabadságában való megfosztásában, azonban nem bizonyítható kétséget kizáróan az, hogy tudomással bírtak volna arról, hogy társaik a sértett szabadon bocsátását feltételhez, anyagi jellegű követeléshez kötötték. Erre figyelemmel nem vitatható e vádlottak bűnösségének a vádtól eltérően enyhébb bűncselekményben, személyi szabadság megsértése büntettében történő megállapítása tekintettel arra, hogy a két cselekmény egymáshoz képest a specialitás viszonyában áll. Az ügyészi fellebbezés IV., IX., X., XI. r. vádlottak, az eltérően minősített vádlottak esetében téves tudattartam megállapítására hivatkozva kérte a minősítésüknek a súlyosabban minősülő emberrablás büntettében történő megállapítását. A tények tudatának ismerete azonban nem azonos a megállapított tények jogi értékelésével. Ez utóbbi a jogi indokolás körébe tartozik és kötöttség nélkül módosítható (BH2005.167.). Jelen esetben azonban nem erről van szó, az eljárás adatai nem hoztak fel olyan érdemi bizonyítékot, ami velük szemben érdemben támadná a bírói döntést. Az ügyész írásbeli fellebbezésében hivatkozott, de pontosan meg nem jelölt telefon lehallgatási anyag között nincs olyan beszélgetés, amelynek tartalma utalna arra, hogy XI. r. vádlott tudott volna arról, hogy követelés teljesítésétől tették függővé a sértett szabadon bocsátását. A IV. r. vádlott esetében pedig helyesnek ítélte a fellebbviteli főügyészség azon bírói megállapítást, hogy a vádirati tényállás nem tartalmaz az emberrabláshoz szükséges tényeket.

Az e cselekményben érintett vádlottak javarészt azzal védekeztek, hogy csupán egy munkát vállaltak el és nem tudtak arról, hogy lényegében a sértett személyi szabadságának korlátozásában vesznek részt, továbbá ha a sértett kérte volna, bármikor távozhatott volna, de ilyen irányú kérés hozzájuk nem érkezett. E védekezést az elsőfokú bíróság nem fogadta el és annak ítéletének 52. oldalán meggyőző indokát adta. Kiemelendő, hogy a XIII. r. vádlott ténybelileg is elismerte, hogy számára egyértelmű volt, hogy a sértettet nem engedhették el. Kiemelendő továbbá ... tanúvallomása, akit szintén felkértek a munkára, de mint vallomásában előadta, ő rögtön felismerte a helyzetet, hogy nem tiszta munkáról van szó (ítélet 53. oldal 2. bekezdés).

Összességükben a körülményekből azon vádlottaknak is fel kellett ismerniük, hogy a sértett személyi szabadságának korlátozásában vesznek részt. Az elkövetői minőséget is helyesen állapította meg a törvényszék az egyes vádlottak esetében.

A IV. r. vádlott a cselekménynek bűnsegédje volt, csupán az étel szállításában vett részt. Ő azonban birtokában volt az előzményi ismereteknek, a sértettet korábban ismerte, az ő felhívására „vásárolta meg” „papíron” a ...-t.

Nem osztotta az ítéletábra a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, miszerint a XI. r. vádlott cselekménye 5 rendbeliként minősül, mivel őt személyt bírt rá eredményesen a bűncselekmény elkövetésére.

Az ítéletábra álláspontja szerint a bűncselekmény rendbelisége a sértettek száma szerint alakul. XI. r. vádlott cselekvése e tekintetben súlyosító körülményként értékelendő.

Helytálló I. r. vádlott védőjének észrevétele, hogy a törvényszék a vesztegetés büntette vonatkozásában indokolási kötelezettségének nem tett eleget, azonban az ítélet tábla álláspontja szerint nem ad alapot a Be. 373. § III. pontja szerinti hatályon kívül helyezésre.

A Be. 373. § III/a. pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása tekintetében az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

Az indokolási kötelezettség megsértése az I. és a II. r. vádlottak cselekvőségét érinti. A III. r. vádlottal szemben az ítélet az elsőfokú eljárásban jogerőre emelkedett. A vesztegetés elfogadásának büntetében az V. rendű vádlott érintett, akivel szemben a törvényszék ítélete szintén jogerőre emelkedett. I. r. vádlott tagadta, hogy ő utasítást adott volna arra, hogy a banki alkalmazott megtekintse a sértett bankszámláját (ítélet 27. oldal 5. bekezdés), ezzel szemben a III. r. vádlott következetesen elismerte, hogy az I. r. vádlott volt, aki felkérte, ajánljon fel a banki ügyintézőnek 2 millió forintot azért, hogy a cég számlájára a pénzt visszavezesse, és mivel erre az V. r. vádlott nem volt hajlandó I. r. vádlott 100 000 Ft adott át III. r. vádlottnak, hogy borítékban adja át ... az információ fejében (ítélet 30. oldal 2., 4. bekezdések). Az V. r. vádlott, akivel szemben az ítélet elsőfokú eljárásban ugyancsak jogerőre emelkedett, elismerte a pénz átadásának tényét. Ugyancsak megerősítette, hogy a III. r. vádlott azt is közölte vele, hogy „a főnöknek 2 millió forintot is megér”, ha a pénz visszakérül a cég számlájára (ítélet 31. oldal 3. bekezdés). A III. r. vádlott pedig vallomásában utalt rá, hogy az őrző-védő cégek mögött az I. r. vádlott volt a „főnök” (ítélet 29. oldal utolsó előtti bekezdés). A Btk. 290. § (1) bekezdése szerint a vesztegetést az követi el, aki gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személynek vagy rá tekintettel másnak azért ad vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a köteletségét megszegje. A Btk. 14. §-a szerint pedig felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján I. r. vádlott volt az, aki a cselekmény elkövetésére III. r. vádlottat eredményesen rábírta. A III. r. vádlott önmagára és I. r. vádlottra tett terhelő vallomásra és az ezzel összhangban álló V. r. vádlott vallomásra tekintettel I. r. vádlott bűnössége a vesztegetés bűncselekményében kétséget kizáró módon megállapítható volt és helyes a cselekmény jogi minősítése is.

A Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kifosztást az követi el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak hatása alatt álló személytől veszi el.

Az ítélet tábla osztotta a fellebbviteli főügyészség kifosztással kapcsolatos álláspontját, miszerint ha a sértett szabadon bocsátását anyagi jellegű követeléshez kötik és a cselekmény megvalósítása a vagyoni jogok sérelmével is jár, az emberrablás bűncselekménye mellett halmazatban egyéb vagyon elleni bűncselekmény - a kétszeres értékelés tilalma miatt - nem állapítható meg, így II. vádlott által bűnsegédként és VIII. rendű vádlott által társtettesként elkövetettként minősített kifosztás büntetnének megállapítását mellőzni kellett. IX. vádlott vonatkozásában a személyi szabadság megsértése büntette mellett törvényes a kifosztás büntetnének megállapítása, amelynek így e vádlott a tettese.

Az okirattal visszaélés vétségének megállapítása és minősítése VIII.-IX.-és VI. rendű vádlottak esetében törvényes.

Az irányadó tényállás szerint (ítélet 25. oldal 4. bekezdés) VIII és IX. rendű vádlottak a sértett bankkártyáját is megszerezték, amelyet később a VI. r. vádlott elégetett. A vádlottak e cselekményükkel készpénzt - helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségét (Btk. 393. § (1) bekezdés a.) pontja) valósították meg.

Csupán utal az ítélet tábla arra, hogy nincs helye harmadfokú eljárásnak, ha az első- és másodfokú bíróság ítéletében a bűnösség köre nem változik. A másodfokú bíróság a vád tárgyává tett és az elsőfokú bíróság által maradéktalanul elbírált tényeket illetően minősítette az érintett vádlottaknak a sértett bakkártyájának elvételével illetve megsemmisítésével kapcsolatos cselekvőségét (Be. 386. § (1) bekezdés b) pontja)

A büntetés kiszabása körében irányadó bűnösségi körülményeket a törvényszék túlnyomórészt feltárta és értékelte.

VII. r és VIII. r vádlottak esetében javukra nem a büntetlen előélet, hanem a fiatal felnőtt kor vehető figyelembe. Valamennyi vádlott esetében enyhítő körülmény az időmúlás. II. és VIII. r. vádlott vonatkozásában a terhükre megállapított bűncselekmények száma a kifosztás büntettének mellőzésével mérséklődött, II. vádlottnál nincs halmazat. Ugyanakkor súlyosító VIII.-IX.-VI rendű vádlottaknál az irányadó tényállás alapján minősítést igényelt a bankkártya elvételével kapcsolatos cselekvőségük. Utóbbi vádlottnál az emberrablási cselekménynél a felbújtói minőség megállapítása. Az ügyész a XII.-XIII-XV. rendű vádlottak kivételével a büntetések súlyosítását indítványozta, de a büntetések enyhítésére nem látott indokot.

Az ítélet tábla a XV. rendű vádlott kivételével az enyhítést célzó védelmi indítványokat alaposnak találta és az érintett vádlottak büntetéseit - VI. rendű és VII. rendű vádlottak esetében a Btk. 82. § (1) (2) bekezdés alkalmazásával - a rendelkező rész szerint mérsékelte. Utóbbi vádlott esetében a Btk. 61. § (1) bekezdésére figyelemmel a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazását mellőzte. A mérsékléssel érintett vádlottak a cselekmény elkövetése idején büntetlen előéletűek illetve fiatal felnőttek voltak. A fellebbezéssel érintett vádlottak közül egyedül XI. rendű vádlott állt büntető eljárás hatálya alatt.

A legsúlyosabb cselekmény kísérleti szakban maradt. I-II-IV-VI-VII-XI részesi magatartást tanúsítottak. A társtettesi magatartást tanúsító vádlottak részéről az erőszak alacsonyabb foka valósult meg.

A fenti vádlottak utolsó szó jogán tett nyilatkozataikból és a becsatolt okiratokból az állapítható meg, hogy cselekményeiket megbánták, valamennyien rendezett életvitelt folytatnak, normakövető magatartást tanúsítanak. Munkahellyel rendelkeznek, családot nevelnek illetve családalapítás előtt állnak.

A büntetés kiszabása során nem hagyható figyelmen kívül a generális prevenció elve, hiszen a szabad akarat, a minden kényszertől mentes emberi cselekvés biztosításának az érdeke része az általános emberi szabadságjogoknak és kiemelt az ember cselekvési szabadságának, így a mozgás, a helyváltoztatás, a tartózkodási hely megválasztása szabadságának oltalma.

Ugyanakkor jelen ügyben különös gonddal volt vizsgálandó az egyéni prevenció érvényesülésének elve, melyek az enyhítéssel érintett vádlottak esetében a személyi körülményeknek is megfelelő nyomatékkal történő értékelésével az enyhítés irányába hatottak.

Az I-II-VI-VII-VIII. rendű vádlottak esetében az emberrablás büntette kísérleti szakban maradt, illetve VII. rendű vádlott és IV. rendű vádlott bűnsegédi magatartást fejtett ki. A Btk. 82. § (4) bekezdése kísérlet és bűnsegély esetén lehetővé teszi a kétszeres leszállás lehetőségét, azonban az ítélet tábla a cselekmények jellegére tekintettel ezzel a lehetőséggel nem élt, ugyanakkor a büntetés kiszabásánál VII. rendű vádlott esetében tükröződnie kellett, hogy esetében a cselekmény kísérleti szakban maradt és bűnsegédi magatartás róható a terhére.

XV. rendű vádlott esetében az elsőfokú bíróság által mindenben helyesen értékelt bűnösségi körülmények alapján enyhítésre nem volt lehetőség.

Az ítélet tábla a IV. r., XII. r. és XIII. r. vádlottakat kérelmükre előzetes mentesítésben részesítette.

A Btk. 102. § (1) bekezdése kimondja, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság ítéletében előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes.

Az ítélőtábla az érdemesség vizsgálatánál rendezett életvitelükre, továbbá a munkakör ellátásához szükséges erkölcsi bizonyítványra is tekintettel úgy ítélte meg, hogy e vádlottak előzetes mentesítésben részesíthetők.

A fent kifejtettek alapján az ítélőtábla a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a törvényszék ítéletét a jelzett körben megváltoztatta, egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség vonatkozásában VI., VII., XIII. és XV. r. vádlottak esetében a Be. 381. § (1) bekezdése alapján történt rendelkezés, míg a fennmaradó bűnügyi költséget a Be. 339. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Az ítélőtábla rögzítette az érintett vádlottak lakcímének, illetőleg személyi igazolvány számának megváltozását.

Debrecen, 2018. január 18.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. előadó bíró, Dr. Nagy Éva sk. bíró.

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 3.B.834/2015/139. számú ítélete a fellebbezéssel érintett I. r., II. r., IV. r., VI. r., VII. r., VIII. r., IX. r., X. r., XI. r., XII. r., XIII. r. és XV. r. vádlottak vonatkozásában 2018. január 18. napján jogerőre emelkedett és a IV. r., VII. r., X. r., XI. r., XII. r., XIII. r. vádlottak esetében a szabadságvesztés büntetés kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2018. január 18.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke